

ובאו כולם בברית יחזד נעשה ונשמע אמרו כאווד

קול התורה

באלעד

העלון לשבת קודש

גליון מס' 1268

חג השבועות ופרשת נשא תשפ"ו

הדלקת נרות יו"ט

7:06

הדלקת נרות שבת

7:06

צאת השבת

8:17

חזו"א: 8:22

ר"ת: 8:51

מעניינת דיומא

הרה"ג רבי משה יחיאל דדון
ר"מ ישיבת "אבן האזל"

ג' דרגות בקבלת התורה

הנה ג' דרכות נחקטו על התורה, הא', "לעסוק בדברי תורה", הב', "אשר נחר בן מכל העמים ונתן לנו את תורתו", והג', "אשר נתן לנו את תורתו וחיי עולם נטע בחיבתו". (וזאת מלבד דרכת "והעבר נא"). ונראה אי"ה כי ג' דרכות הללו הם מכוונות על ג' דרגות שונות שיש לכל יהודי בדפוס קבלת התורה שבכל יום. וכדלהלן.

הנה על עלייתו של משה לשמים להוריד את התורה לעם ישראל נאמר בתהילים (סח-טו) "עלית למרום שנית שבי לקחת מתנות בלדים" וגו'. ולכאורה נראה הפסוק כסותר את עצמו, מלך א' מוזכר ענין קבלת התורה כ"שבי", ולאחר מכן נאמר "לקחת מתנות". ואף ביטוי זה לרדף בלאור דהלא מתנות מקבלים ולא לוקחים ומאו הלשון "לקחת" במשמעות המתאימה ל"מקח".

נמצא א"כ לפנינו ג' דרגות לקבלת התורה: שבי, מתנה ומקח. והדברים מופלאים, ונראים לכאורה כסותרים.

ובשפת אמת (תלמוד, תרנ"ג) כתב לבאר דלגו ג' דרגות ואופנים שיש לישראל ליקח התורה בהתעוררות שלהם. והביא השפ"א (בבב"א לטו) לכלל אופן יש מקור בפסוקים והרי הם דרגות שונים זה מזה, הדרגה הגמולה זהו "שבי", ולאחריה "מתנה", והדרגה הכי גבוהה זהו "מקח", ונסתה להרחיב בעומק דבריו.

הדרגה הגמולה לקבלת התורה זהו "שבי". ראה לומר לקחת התורה בכח ובכניסו, וזה כל לבטל את קנין התורה ע"י עמל ויגיעה. ומצינו לדרגה זו לאחר חטא העגל כשיקבל מרע"ה את הלוואות השניות. והנה "שבי" הוא לקחת דבר למקום שאינו מקומו. ובאמת גם מי שאינו דרגה שראוי לקבל את התורה הנה ע"י עמל ויגיעה יכול לזכות וכמוכח במגילה (ו) יגיעת ולא מלאכת אל תאמין. ולפי שכן קבע הקב"ה חוק בקניני התורה שע"י היגיעה והעמל זוכים בתורה ואף כשזה שלא לשמה.

והדרגה השנייה היא "מתנה". דהנה יש דברים שגם ע"י העמל לא זוכים וכמוכח במגילה (קס) דהני מילי 'לחידודי' אבל 'לחוקמי גירסא' לדעת וליישב כל דבר על דבריו ושימשיק במורה לה לרדף סייעתא דשמיא. וזהו מתנה. וזהו אחר שבכל לומר לשמה, ובכך מגיעים לדרגה של הבנה כנאמר בפרשת ויחי (פ"ו מ"א) שאחר שזכה האדם ללמוד תורה לשמה נעשה הולדו כמעין המתגבר ומתגלים לו סודות התורה גם במקומות שלא עמל בהם, וזהו מתנה כפשוטו.

והדרגה הגבוהה ביותר זהו "מקח". ודבר פשוט הוא להגיע לדרגה שעושים 'מקח' עם הקב"ה ומשלים לו זה דרגה היותר גבוהה. וביותר לפי הנאמר במדרש (על פ' תרומה) ששונה מקח רגיל עם כסף ודם למקח עם עמ"י עם הקב"ה על התורה שבה אומר הקב"ה לישראל 'מכרתי לכם תורתי כביכול מכרתי עמה'.

וכתב השפ"א שבדרגה זו או עם ישראל ע"י מה שאמרו ישראל "נעשה ונשמע" והרי זה בחינה שלמעלה מהטבע וכמ"ש מי גילה לישראל רז זה שאלאפי השרת משתמשים בו.

והנה כמבואר בדבריו כל הדרגות הללו היו לעם ישראל במתן תורה, בשלב הראשון כאשר שמעו את צ' הדרכות הראשונות מפי הגבורה אז היו דרכיות של "כניסו" נמכרתי עמה' דרגה של 'מקח'. ולאחר מכן כאשר עמ"י קיבלו את השאר ע"י משה על זה נאמר (שמות כד-ב) "עלה אלי ההרה ואתנה", וזה דרגה של "מתנה". ולאחר חטא העגל לא היו לאויים או נחמדש הדרגה של "עלית למרום לקחת שבי" והוא ע"י העמל.

והנה דרכות הללו אינם רק בזמן ההוא, וכבר לימדנו רבותינו דכתיבתה כך קבלתה כל יום מחדש. והנה הדרגה של 'שבי' פשוט הוא לכל מבקש, והוא ע"י עמל ויגיעה. וכמו כן הדרגה של

המשך בעמוד 3

לא לשכוח עירוב תבשילין

דבר המערכת

רודפים את לומדי התורה, אשר כל העולם תלוי בלימוד התורה שלהם. כשבלי תורה אין שום סיכוי לשרוד כאן באה"ק מול כל אויבינו מסביב. ברדיפתם אתם גורמים רעה לעצמכם ולעם כולו. אנא, סלקו ידיכם מבני הישיבות, כאשר זה הרצון האמיתי של רוב העם היושב בציון, למעט קבוצת ה"ערב רב" השולטת בחלק ממוקדי השלטון וכן בחלק גדול מכלי התקשורת והמסתעף. וככל שתסייעו יותר ויותר ללומדי התורה, יסייעו ממרום להינצל מכל צרה וצוקה, ולה' הישועה.

יחד עם זאת אננו יודעים כי זה לעומת זה עשה האלוקים וכל אשר תרבה המלחמה בלומדי התורה, אנחנו נתאמץ עוד יותר בלימוד התורה, כאשר חג מתן תורה הוא זמן נאה לעמוד על העיקר והטפל. לקבוע מסמרות ולהודיע בשער בת רבים כי התורה היא זאת העומדת בראש מעיינינו. לומדי התורה והתלמידי חכמים שהבינו את עומק התורה, על דבריהם והוראתם צריך להתבסס בכל ענין. דעתם של עוסקי תורה בטרה, יושבי על מדין, נושאי דגל אוריינות. שזכו לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא לגלות את הרצון האמיתי של התורה והקב"ה, דעתם והוראתם היא שצריכה לקבוע בכל הדברים ולא דעתם של כל מיני פוליטיקאים קטנים וגורויהם שקופצים בראש, ולא דעתם של עמי הארצות והמוון העם וכי' שהסתכלותם היא רחוקה מתורה ויר"ש. בחג מתן תורה נקבל על עצמנו לדעת שהתורה הקדושה היא מעל הכל, להעריך ולייקר כל בן ישיבה וכל אברך כולל, לדעת מה העיקר ומה הטפל, לזכות להסתכלות אמיתית על כבוד שמים ולהדעזעזע על כל חסרון ופגיעה בכבוד שמים ר"ל, ועל כל אחד לשאוף שתהיה לו יראת שמים מעין זו שהייתה בקבלת התורה.

ומלחמתה של תורה לכבודה של תורה, בשבוע זה של ערב מתן תורה, זכו בני הקהילה "באר שמואל" לשמוח עם התורה בשמחת "הכנסת ספר תורה" לבית מדרשם, אשר נתנם ע"י משפחת פולק שליט"א לע"ג אביהם רבי שמחה מנחם פולק זצ"ל. כשסיום כתיבת ספר התורה בכתבית האותיות האחרונות נערכה בבית הרה"ג רבי יעקב הכהן פולק שליט"א מורה הוראה בבד"צ אלעד, בהשתתפות מורנו המרא דאתרא הגאון רבי שלמה זלמן גרוסמן שליט"א. רבנים וראשי ישיבות וכלל בני המשפחה, כאשר עם סיום כתיבת ספר התורה, פרצה שירת "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישתפכו" מכל הנוכחים, כשמיד לאחר מכן בשירת "שאו שערים ראשיכם" החלה התהלוכה המסורתית לכבוד התורה לכוון לית הכנסת. בהשתתפות בני הקהילה והמוון חוגג, כאשר המשתתפים רוקדים ומפזזים בשמחה של מצוה.

ובסיומם של דברים נאחל מעומקא דליבא לרבנו הגאון מרא דאתרא שליט"א, לחברי הבד"צ, למורי ההוראה ורבני הקהילות, העומדים על משמר התורה והדת בעירנו. לראשי הישיבות והכוללים, המוסרים נפש ללמד תורה. לבני הישיבות ולאברכי הכוללים וללומדי התורה היקרים חובשי ספסלי השיעורים הרבים שבעיר ולכל בית ישראל, חג נעלה ושמח ושיזכו לקבל את התורה כנתינתה מסיני מתוך שפע אושר ורוב ברכה.

חג שמח ושבת שלום

מורנו המרא דאתרא שליט"א

ברכה על עירוב תבשילין בבין השמשות

טז) ולענין אם מברך על עירוב תבשילין שמניח בבין השמשות, דעת רוב הפוסקים דיכול לברך בבין השמשות, הנה לענין עירובי חצירות כתב בבה"ל סימן רס"א סעיף א' ד"ה עירובי חצירות דמוכח מדברי המג"א בסימן ר"ס ס"ק ג' דפסיקא ליה דיכול לברך בבין השמשות על עירובי חצירות, ולא הוי כשאר דברים שקימ"ל ספק ברכות להקל. והטעם צ"ל דלענין עירובי חצירות דקיל עשו הדבר כאילו הוא יום ודאי, [מקור הדברים במרדכי סוף פ"ב דשבת אות ר"צ, דכשם שמערבין עירובי חצירות בבין השמשות וכן מערבין עירובי תבשילין ע"ש, הביאו הרמ"א בסימן תקכ"ז סעיף א', דמותר להניח העירוב בספק חשיכה]. ולכאורה ה"ה לענין עירוב תבשילין הרי"ז כאילו הוא יום דחד דינא להו. ואומנם בכה"ח סימן שס"ו ס"ק קל"ח ובסימן תקכ"ז ס"ק י' הביא משה"ט נודע בשערים סוף סימן ו' דכתב, דאף דמעיקר הדין היה נראה לברך אז, כיון דתקנת חכמים כן הוא שמניח גם בבין השמשות, אך קשה לחלק ממשי"כ בתשובת ח"צ סימן ק"ל לענין מניח עירובי חצירות בדגים מלוחים בשעת הדחק, דאין לברך דברכות אין מעכבות וספק ברכות להקל, הכי נמי בזה לא יברך.

[ובאמת יש לחלק טובא, דביה"ש שקבעו חכמים שיכול לערב אז, ממילא יכול לברך על העירוב, משא"כ כשמערב בדגים מלוחים שהוא ספק אם אפשר כלל לערב בזה, לכן בזה אפשר שאינו מברך, וכמשי"כ לקמן מהבה"ל, דאם נסתפק אם עכשיו בין השמשות או שהוא לילה שלא יברך על העירוב, והכי נמי כאן בספק לא יברך, ודו"ק. וראה בשו"ת אבנ"ז יור"ד סימן שס"ח אות ד' דהביא מהפרמ"ג אור"ח סימן ק"א מש"ז ס"ט כ' כבעין זה לברך, וכ"כ בשו"ת חלקת יואב תנינא סימן א', ושו"ת דברי מלכאל ח"א סימן א', וכ"כ בשו"ת ארץ צבי סימן נ"ד, דכיון שהתירו חז"ל להניח העירוב בביה"ש אפשר לברך]. ועי"ש עוד בביה"ל, שכתב שאם ספק לו על הזמן גופא אם הוא בין השמשות או שהוא כבר לילה, יזהר שלא לברך, ע"ש, דהוא ספק חסרון ידיעה, ולכן לא יברך.

יז) אמנם בכה"ח סימן שס"ו ס"ק קל"ח ושצ"ג ס"ק י"א ותקכ"ז ס"ק י' הביא משה"ט נודע בשערים סוף סימן ו' דלא יברך, ומסיק שם דיברך בלי שם ומלכות, ע"ש, אמנם בשו"ת אבנ"ז יור"ד שס"ח אות ד' הביא מהפרמ"ג לברך כבעין זה, וכ"כ בשו"ת חלקת יואב תנינא סימן א' ושו"ת דברי מלכאל ח"א סימן א' ועוד פוסקים שיש לברך גם בבין השמשות. [ומשי"כ בכף החיים דיברך בלא שם ומלכות, ויאמר את הלשם יחוד וכו', צ"ע, דהרי בכל רגע שבבין השמשות, יש ספק שמא הוא יום או לילה, ואפשר שעכשיו הוא יום ובעוד רגע הוא לילה. וכמבואר בשבת ל"ד ב'. ובתוס' שם ד"ה ספק, ע"ש, וראה בהלכות המועדים פ"ב הערה 91**].

להזדרז בבין השמשות

יח) וא"כ יש להזדרז ולהניח העירוב בכל רגע קודם, וא"א לומר את הלשם יחוד קודם ההנחה, דכל רגע שיכול להקדים צריך להקדים בתוך בין השמשות. דאין לומר שאחר שהתירו להניח בביה"ש שוב יכול לחכות עד סוף זמן ביה"ש, ולפ"ז גם למברכים יש להזדרז בזה, שבכל רגע אפשר שנעשה עכשיו לילה, אלא יאמר בקצרה שעושה לשם מצות עירוב.

מי שנמצא בבית הכנסת וזכר שעדיין לא הניח עירוב

יט) מי שנמצא בבית הכנסת או במקום אחר וזכר שלא הניח עירוב תבשילין, צריך לחזור לביתו להניח עירוב תבשילין, [ולמדנו מכאן דבשעת הנחת העירוב צריך לקחת את העירוב בידו, או שיהיה לפניו, דאל"כ יכול לעשות העירוב תבשילין במקום שנמצא שם, וכ"כ בשו"ת חיים שאל ח"א סימן כ"א, וכן כתב במ"ב ס"ק ס"ג ע"ש, (ובאמת אם יש שם יוכל לעשות שם). ועיין כן במהרש"ם ח"ב סימן ל"ו, ובספר תפארת ישראל ביצה פ"ב אות ז' מיקל בזה, וכ"כ בשו"ת דברי מלכאל ח"ג סימן ח'], או שיעשה אז שליח להניח עבורו עירוב תבשילין.

ואם הכין כבר מאכל מסוים לעירוב, ושכח לערב יכול לערב ע"ז בביה"כ, [אך ראוי שלא לברך ע"ז]. אבל אם הזמן מאוחר ולא יספיק לחזור לביתו קודם יו"ט, או שיאחר בגלל זה זמן מנחה, יתפלל מנחה, ויקנה את קמחו ותבשיליו לאדם אחר והם יכשלו ויתנו לו.

עד מתי צריך שיהיה מונח העירוב

כ) צריך שיהיה העירוב מונח ביום טוב עד גמר ההכנות והבישולים והדלקת הנרות לשבת, ויניחנו במקרה כדי שלא יתקלקל עד שבת, ועישה ע"ז סימן שלא יאכלנו או יזרקנו

הלכות עירוב תבשילין (המשך)

ביו"ט, ולתחילה אין לאכול חלק מהעירוב ביו"ט, אפילו אם נשאר בו יותר מכביצה, שמא ישכח ולא ישייר ממנו כשיעור (מאמר מרדכי ס"ק ט"ז, כף החיים ס"ק ק"א). אבל אפשר לצרף את העירוב ללחם משנה ולא יחתכנה, ואם אין פת אחר לשלימה יכול לקחתה לשלימה ולאכול ממנה, וישים מיד בצד שיעור כביצה. אם עכבר אכל מן העירוב, אם נשאר כזית לאחר שיקלוף מקום נשיכתו, הרי"ז עירוב ואם לאו אי"ז עירוב.

ואחר שהכין את כל צרכי השבת מותר לאכול את הפת ואת התבשיל אפילו ביו"ט, אבל נוהגים למצוה מן המובחר להניח את הפת של העירוב לסעודה שלישית של שבת, כדי לקיים בו מצוה נוספת של סעודה שלישית.

נאבד או נפסל העירוב ביו"ט

כא) נאכל העירוב או נאבד העירוב קודם שהתחיל לבשל לשבת, אינו יכול לבשל לשבת, אבל אם התחיל לבשל ואח"כ נאבד, אפילו לא התחיל בבישול עצמו אלא שהתחיל בתיווך האוכלין לבישול, כגון שחורף בצלים לבישול או שקילף תפוח"א וכדומה, מותר לגמור בבישול, וכן אם התחיל ללוש מותר לאפות את הפת הזה. ויש אומרים דכיון שהתחיל להתעסק באחד מצרכי השבת כשהעירוב היה קיים יכול לגמור כל צרכי השבת, ובשעת הדחק גדול אפשר לסמוך ע"ז.

כב) ואם הניח את העירוב והתקלקל או נאכל או נטרף קודם יו"ט, ולא נשאר בו כזית תבשיל, צריך להניח עירוב תבשילין אחר בברכה. אבל אם נאבד העירוב בערב יו"ט, אף שצריך לחזור ולהניח עוד עירוב, אבל לא יברך עליו דאפשר שימצאנו אחר"כ.

כג) מעשה ונסגר העירוב במקרה שהיה דלוק בו חשמל. שא"א לפתוח את המקרה ביו"ט ובשבת לאכול את העירוב, ונראה דאפשר לסמוך על העירוב שבמקרה, כיון שאפשר לפתוח את המקרה ע"י נכרי ברמז, ואף שיש לו זי אוכל בלי זה, ואין בזה ההיתר של רמז לנכרי. אמנם אפשר דכשהנכרי אינו יודע שעושה מלאכה ע"י פתיחת הדלת של המקרה, דמותר לומר לו לפתוח, וראה מש"כ בשו"ת שערי שלמה אור"ח סימן ד' סק"ה בדיני אמירה לנכרי, דמותר לומר לנכרי באופן זה.

כד) מצוה על כל אחד לערב עירוב תבשילין. גם מי שמסופק אם יבשל ביו"ט לשבת, ויש אומרים דאפילו אם בררו לו שלא יבשל ולא יאפה מיו"ט לשבת, ג"כ יניח עירוב תבשילין בברכה, אבל העיקר כדעת הפוסקים דבאופן זה לא יברך על עשיית העירוב, ועי' במאמר מרדכי ס"ק י"ח.

מי נכלל בעירוב

כה) בני ביתו של האדם ואשתו וילדיו הנמצאים אצלו בחג, וכן ילדים נשואים, וכלתו, ונכדים הנמצאים אצלו, או הורים הסמוכים על שולחן הילדים, אף שהם מבשלים בבית של הילדים, וכל הסמוכים על שולחנו בקביעות, נכללים בעירוב תבשילין שעושה, אפילו שלא כיון עליהם להדיא, ויכולים לבשל ולאפות על סמך העירוב שלו, עיין במ"ב שם ס"ק נ"ו.
בנים נשואים המתארחים בכל היום"ט אצל ההורים, וכן אורחים שמתאכסנים בכל היום"ט במקו"א, גם הם נכללים בכלל העירוב של ההורים או הבעה"ב, ואינם צריכים לערב בפני עצמם, ויכולים להדליק נרות במקום אחר, ויש מחמירים שההורים או הבעה"ב יזכו להם את העירוב ע"י אחרים, או יעשו עירוב לבד בלי ברכה.

ומי שרוצה להפקיע את עצמו מהעירוב של ההורים או של בעה"ב, כדי שיכול לעשות עירוב לבד, יאמר להם שיכונו שלא להוציאו, או שהוא יכוון שלא לצאת בעירוב שלהם. (ומדין ברכה שאינה צריכה, איב"ז, שאין אדם חייב) ויביא אוכל אחד שהוא מבשל.

כו) ובנים נשואים שאוכלים את סעודת החג אצל ההורים, והולכים לישון בביתם, או אורח שבא רק לאכול והולך לישון במקו"א, צריך הבעה"ב לזכות להם את העירוב ע"י אחרים, ויש מקילים גם בזה, אבל אם רק אוכלים רק חלק מהסעודות אצל ההורים, ושאר הסעודות אצל ביתו, לכו"ע צריך לעשות לעצמו עירוב תבשילין.

משרת

כז) ועיין בבה"ל שם ד"ה מי שלא עירב, דמשרת שאוכל ממאכלי בעה"ב נגרר העירוב של בעה"ב גם עליו, ובשעה"צ ס"ק י"ב כתב שצריך להוציא ולכוון להדיא על המשרת בעירוב, [ונראה דיש בזה שני סוגים, יש משרת שסמוך על שולחן בעה"ב ונכלל בעירוב שלו, ואם מבשל ואוכל לבד אפילו בבית הבעה"ב צריך לעשות עירוב לעצמו, ואפשר דהשעה"צ מיירי כשעושה ע"י

הלכות יום טוב

שליח ולכן צריך לכוון עבור משרתו, דכשהוא עושה בעצמו נכלל המשרת בכלל, משא"כ כשעושה ע"י שליח, ועדיין צ"ב.].

הנוסע מביתו

כח) הנוסע מביתו לעיר אחרת, ועושה עירוב במקום שנמצא, אין עירובו מועיל עבור אשתו וילדיו שנמצאים במקום אחר, וצריך כל אחד לעשות עירוב במקומו, ואם עשה העירוב בביתו, ואח"כ נסע מחוץ לעיר, מועיל העירוב למשפחתו שנמצאת במקום העירוב. ולא יקח עמו את העירוב, אבל אין העירוב הזה מועיל עבורו, כיון שאינו נמצא במקום העירוב. ראה מ"ב שם וצריך כל אחד לעשות עירוב במקומו, ואם עשה העירוב בביתו, ואח"כ נסע מחוץ לעיר, מועיל העירוב למשפחתו שנמצאת במקום העירוב. ולא יקח עמו את העירוב, אבל אין העירוב הזה מועיל עבורו, כיון שאינו נמצא במקום העירוב. ראה מ"ב שם וצריך כל אחד לעשות עירוב במקומו, ואם עשה העירוב בביתו, ואח"כ נסע מחוץ לעיר, מועיל העירוב למשפחתו שנמצאת במקום העירוב. ולא יקח עמו כזה שלא חשבו עליהם, צ"ע אם אפשר לסמוך ע"ז.

כט) ונשאלתי ע"י הרה"ג רבי אברהם רייסנר, באשה שנמצאת בביה"ח ביו"ט, ושיחררו אותה ביו"ט, ולא חשבו שיסחררו אותה ביו"ט, האם היא נכללת בכלל העירוב של הבעל, כיון שלא היה בדעתה להיות בבית ביו"ט. ונראה שיכולה לסמוך על העירוב של הבעל, דיש להקל כיון שאשתו כופו, אבל שאר בני המשפחה באופן כזה שלא חשבו עליהם, צ"ע אם אפשר לסמוך ע"ז.

שותפים באוכל או בבית

ל) שותפים באוכל יוצאים בעירוב של בעה"ב, ואם הולכים לאכול גם בבית אחר, נכון שיתכוון בעה"ב להדיא להוציאם בעירוב שלו, וכ"ש אם מדליק נרות בבית אחר.

שני אנשים הגרים בבית אחד, אם כל אחד מבשל לעצמו, צריך כל אחד לעשות עירוב לעצמו, ואינו יכול לסמוך על העירוב של חבירו, אבל אם אוכלים ומבשלים ביחד, די שאחד יעשה עירוב לשניהם.

גדול העיר

לא) מצוה על גדול העיר, דהיינו כל רב בעירו, ואם אין שם רב, המצוה הוא על ת"ח הגר בעיר, לערב גם עבור כל בני עירו הנמצאים בתוך התחום, כדי שמי שנאנס או ששכח לעשות עירוב תבשילין או שנאבד העירוב יוכל לסמוך ע"ז, וכ"ז במי ששכח פעם ראשונה אבל מי ששכח ברגל השני עוד פעם הוי כפושע, ואינו יכול לסמוך על העירוב של גדול העיר. וכל זה במי שיכול לערב ולא עירב ורוצה לסמוך על עירובו של גדול העיר, אבל עם הארץ שאינו יודע לערב, יכול לסמוך ע"ז, רמ"א שם סעיף ז'. [אבל מי שלא איכפת לו כלל מעירוב, אינו יוצא בעירוב של הרב].

לב) מי שנאבד לו העירוב, קודם שהכין כל צרכי השבת, יכול לסמוך על העירוב של גדול העיר, [ואין אומרים שבזה שעשה לבד עירוב, גילה דעתו שאינו רוצה לצאת בעירוב של גדול העיר, שם בשם הכלבו ומג"א ס"ק ז'].]

מי שעשה עירוב והתברר שהעירוב אינו טוב, כגון שהיה מקולקל או נתברר שהוא טריפה וכיו"ב, אם יכול לבמוך על ערוב של גדול העיר, שהרי היה כאן גילוי דעת הפוך שאינו סומך עליו ועושה עירוב לבד, ואין זה דומה להם שעשה לעשות שם עירוב, וראה מ"ב ס"ק כ"ו דנראה אף מי שעושה כ"פ ואינורוצה לצאת בעירוב של גדול העיר, ואעפ"כ קרה ששכח, בזה אין הגדול מוציאו, ע"ש. אבל בסתם יכול להוציא אף שלא התכוון לצאת.

סדר העירוב של גדול העיר

לג) המערב לאחרים צריך לזכות להם ע"י אחר, כדי שיהיה להם חלק בפת ובתבשיל, וצריך הזוכה להגביה את האוכלין טפח, ויחזירו למערב, ויאמר את הנוסח של העירוב תבשילין, ולא יזכה את העירוב ע"י בנו ובתו הקטנים.

להניח עירוב לאחרים

לד) מותר להכליל בתוך העירוב עבור אחרים, אף שאינו מודיע להם בשעת עשיית העירוב [וצריך לזכות עבורו וכמשי"כ לעיל], ואם האחר לא ידע מזה יכול לסמוך ע"ז רק בשכח או נאנס אבל לעשות עירוב באופן כללי עבור כל מי שלא עשה עירוב, זהו הדין של העירוב של גדול העיר. וכן בעל בית מלא צריך להניח עירוב תבשילין עבור כל האורחים, ומזכה אותם ע"י אחרים, ויכולים האורחים על סמך העירוב הזה, להדליק נרות ולבשל, ובלי זה צ"ב אם יכולים להדליק נרות מיו"ט לשבת.

לה) ומותר לבקש מאחר שאינו גר עימו שיעשה עירוב עבורו או יכלילנו בתוך העירוב שלו, אם הוא נמצא באותו עיר, אבל אם הוא חוץ לתחום אין מועיל לעשות עבורו עירוב, כיון שאינו יכול לאכול מהעירוב, כמשי"כ בס"ק ט"ו ע"ש.

מעניינא דיומא

הטעם שניטנה תורה בחודש השלישי

אמר רבי יצחק ראויים היו ישראל בשעה שיצאו ממצרים שניתנו להם התורה מיד, אלא אמר הקב"ה עדיין לא בא זיומן של בני שיצאו עכשיו משעבוד טיט ולבנים ואין יכולים לקבל את התורה מיד, משל למלך שעמד בנו מחליו אמר לו מורו למלך ילך בינך לבית הספר שלי, אמר עדיין לא בא זיו פניו של בני ואתה אמר לו לילך לבית הספר אלא יתענדו שנים או שלושה ירחים במאכל ומשתה ויבריא ואח"כ ילך לבית הספר, כך אמר הקב"ה יתענדו בני שנים שלושה ירחים במן ובבאר ובשילוי ואחר כך אני נותן להם את התורה (קהלת רבה פרק ג).

טעם אחר: אמר רבי אושעיא שנה לי רבי חייא הגדול גירות שבוייה ומשחורות לא נישאו ולא יתארכו עד שלשה חודשים [שמא מעוברות מן הגוי, ועוד שלשה חודשים אין העובר ניכר] כך ישראל אומר גרים שנאמר (ויקרא יט ד) "כי גרים הייתם בארץ מצרים", שבויים שנאמר (ישעיה יד ב) "והיו שבבים לשביהם" משוחררים שנאמר (ויקרא כו יג) "אני ה' אליהם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים מהית להם עבדים אמר הקב"ה אמיתן להם שלשה חודשים ואחר כך אתן להם את התורה (מדרש תנחומא הקדום).

טעם אחר: שלא ליתן פתחון פה לאומות העולם לומר אילו נתן לנו את התורה, הינו מקיימין אותה אמר הקב"ה ראוי באיזה חודש נתתי את התורה בחודש השלישי במזל תאומים שאם יבקש עשיו הרשע להתגיר ולעשות תשובה וללמוד תורה יבוא וילמד, ומקבלו אני, לפיכך ניתנה התורה בחודש של מזל תאומים לרמז לעשיו שיכול הוא לזכות בתורה כמו תאומי יעקב (פסיקתא דרב כהנא).

טעם אחר: חודש השלישי הוא חביב מכולם - אמר רבי יהושע בן נחמיה לעולם השליש חביב אדם הוליד שלשה בנים קין הבל שת, שת חביב שנאמר (בראשית ה א) "זה ספר תולדות האדם" וכתוב וילד בדמותו כצלמו, שלשה ילדים לעמרם מרים אהרן ומשה וכתוב (תהילים קו כג) "לולא משה בחירו" בשבטים ראובן שמעון לוי לוי חביב שנאמר (דברים י ח) "בעת ההיא הבדי ה' את שבט הלוי", במלכים שאל דוד שלמה, שלמה חביב שנאמר (דברי הימים א כט כג) "וישב שלמה על כסא ה' למלך תחת אביו דוד" וכן בחודשים השלישי חביב לפיכך ניתנה תורה בחודש השלישי (מדרש תנחומא יתרו סימן י).

טעם אחר: אמר הקב"ה למשה יום שהיה לך בו צער וגיון יהי לך בו שמחה, שהושלך משה ליאור בששה בסיון שהרי נולד בו 'באדר וכעבור שלשה חודשים לא יכלה עוד הצפינו ונשלמו בו' סיון (מדרש הביאור).

הטעם שלא ניתנה להם תורה מיד בצאתם ממצרים

לפי שאמר להם הקב"ה אעשה להם טובה תחילה לספר גבורתי ורק אחר כך יבלו תורתי ומצוותי משל למלך שרצה לישא שאה אמר המלך אעשה עמה טובה, ואחר כך אשאנה, כך הקב"ה ראה כינסת ישראל ערומה והלבשה שנאמר

הרה"ג רבי יהודה לב

מח"ס לב המועדים ורובני יש' באר ישראל

(יחזקאל טז י) "ואלכשך רקמה" ראה אותה יחפה והנעילה שנאמר (שם) ואנעלך תחש" באתה על הים והעבירי אותה, ראה שעמלק בא עליה והציל אותה וכשהכירו ישראל הטובות והגבורות של הקב"ה אמרו כלום (שמות כז ז) "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע" (מדרש וישע).

טעם אחר: ביקש הקב"ה ליתן לתורה לישראל בשעה שיצאו ממצרים, והיו חלוקין זה על זה והיו אומרים בכל שעה (במדבר יד ד), נתנה ראש ונושבה מצרימה וכן כתיב (שמות יג כ) "ויסעו מסכות ויחנו באיתם" שהיו נוסעים במריבה וחוננים במריבה וכשבאו לרפידים השוו כולם ונעשו אגודה אחת ומניין שנעשו אגודה אחת שנאמר "ויחן שם ישראל נגד הרה" ויחנו לא כתוב אלא ויחן אמר הקב"ה התורה כולה שלום וטו אנתנה לאמה שאוהבת שלום (מדרש תנחומא הקדום סימן ט).

הטעם שניתנה תורה במדבר ולא במקום מיושב

לפי שאם התורה היתה ניתנת בארץ ישראל, היו הגוים טוענים כיון שניתנה תורה בארץ ישראל הרי שאנו מנועים מלקבלם, ואין לנו להפסיד את שכרנו לעתיד לבוא, לכן הקב"ה נתן במקום הפקר כדי למנוע כל טענה שכן כל אחד היה יכול לבוא לקבלה (מכילתא).

טעם אחר בנתינת המדבר: רמזו בכך מה מדבר ריק מכל מעדנים כך אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שמונע עצמו מכל מעדנים וכן הוא ואמר (במדבר כא יח) וממדבר מתנה" אין התורה מתקיימת אלא במי שמשלים עצמו במדבר ללא עיזונים כלל (ילקוט יתרו רמז רעא, מכילתא דרשב"י).

טעם אחר: שאם יתן התורה בארץ יחוש אשר בחלקו יתן התורה כי יש לו בעלות מסימות ל תורה לכן הקב"ה נתן במקום הפקר כדי לומר שיש חלקם של כל ישראל שזה בשווה (מכילתא יתרו סוף פרשה ה).

קולות וברקים - "ויהי קולות וברקים וענן כבד על הרה" (שמות יט טז). כשנתנה תורה לישראל, היה קולו הולך וחזק מאוד שהכוונה שבכל שעה התגבר והתחזק יותר מסוף העולם עד סוף העולם וכל זה היה כעין הודעה והכרזה על הופעת כבודו של הקב"ה, וכל מלכי אומות העולם אחזתם רעדה בהיכליהם ואמרו שירה, נתקבצו כולם אצל בלעם הרשע ושאלו אותו מה בקול אשר שמא שמא מבול בא לעולם אמר להם חמשה טובה יש לו בבית גזיו שהיתה גנוזה אצלו תשע מאות שביעין וארבעה דורות קודם שנברא העולם ורוצה ליתנה לבניו מיד פתחו ואמרו (תהילים כט יא) "ה' יברך את עמו בשלום" (זבחים קטז, א).

השופר היה מקריני אליו של יצחק שנעקד על גבי המזח (פרקי דר"א פרק לא), קרן שמאלית תקע בהר סיני וקרן ימנית שהיא גדול משמאל עתיד לתקוע בה לעתיד לבוא, ואף שהקריב אברהם אבינו את האיל לעולה כליל ושרף גם את הקרניים, אולי גבל הקב"ה מאפרו והחזירו לקדמותו וזה הוא השופר של מעמד הר סיני (רמב"ן יתרו יט יג).

זמני הלכה למעשה אופק אלעד

בעריכת הרה"ג ר' זילבר זצ"ל

חג השבועות: עלות השחר- 3:52 [4:14]

עטיפת טלית- 4:41. שעה עשירית- 4:07

נה"ח מישורי	נה"ח הנראה	סוזק"ש מג"א	סוזק"ש הגר"א	שקיעת החמה
5:39	5:45	8:14	9:06	7:36
5:39	5:45	8:14	9:06	7:37
5:38	5:44	8:13	9:06	7:38
5:38	5:44	8:13	9:06	7:38
5:37	5:43	8:13	9:05	7:39
5:37	5:43	8:12	9:05	7:40
5:37	5:43	8:12	9:05	7:40
5:36	5:42	8:12	9:05	7:41
5:36	5:42	8:12	9:05	7:41

ביהמ"ד המרכזי "מאור שרגא"

הננו להודיע כי בליל ש"ק נשא בשעה 7:35 ישא דברים

הגאון רבי **דוד אפשטיין** שליט"א

מראשי ישיבת "תורה בתפארתה"

הננו להודיע כי בליל חג השבועות יתקיימו שיעורי תורה

אקטואליים לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא

(מלבד השיעורים המתקיימים לילדים במשך כל הלילה)

בשעה 1:20

הרה"ג רבי **דוד יצחק מתיוס** שליט"א

בשעה 2:00

הרה"ג רבי **אליהו שפירא** שליט"א

היכל ביהמ"ד הגדול ואוצה"ס וכל שאר החדרים

פתוחים ללימוד במשך כל היום והלילה.

היכל ביהמ"ד הגדול ממוזג ברצף כל החג

(למעוניינים: ישנם חדרים ללא מיזוג)

בית הכנסת "אבי עזרי"

הננו להודיע כי בליל שב"ק פרשת נשא ישא דברים

הרה"ג רבי **שלמה מילגרום** שליט"א

מראשי כולל מדרש אליהו

במסגרת השיעורים מפי גדולי הרבנים והדיינים

בהלכות חו"מ יתקיים שיעור ע"י

הגאון רבי **שמואל נדל** שליט"א

במוצ"ש פר' נשא בשעה 22:00

בית דין צדק - אלעד

בתי הוראה - בי"ד לענייני ממונות -
כשרות - עירובין- קופת העיר מתן
בסתר- רישום נישואין- ערן רפואי
בראות מורנו המרדא דתרא

הגאון רבי **שלמה זלמן גרוסמן** שליט"א
המרכז: ר' טרפון אלעד טלפון: 9096571 פקס: 9369453

לשאלת רבים

כשרות מהדרין של בד"ץ אלעד
ב'פיצה אליה' במרכז מסחרי 'הלום'
ממשיכה כרגיל

ויאכלו עננים וישבעו

קול התורה

כסא דברכתא

נשגו ליידינו הנכבד מכותבי המאמרים בעלון
ו"מ ישיבת "עטרת שלמה"

הרה"ג רבי **ישראל אריה ליברמן** שליט"א

לרגל השמחה בהכנס בנו לנועם עול תו"מ במז"ט"מ

יהא רעווא מן שמיא שיעלה הנער במעלות תורה ומצוות

וידורו רוב נחת מכל יו"ח מתוך בריאות ורוב שמחה

ביהכ"נ המרכזי "זכור לאברהם"

הננו להודיע כי עם התקדש החג ישא דברים

הרה"ג רבי **יעקב שלמה מילר** שליט"א

בחג השבועות בשעה 5:45 שיעור בדיון מצוות קיומיות

ע"י הרה"ג רבי **אברהם אשר זלץ** שליט"א

לפני תפילת מעריב

בליל ש"ק לפני תפילת מעריב ישא דברים

הרה"ג רבי **יצחק יוסף** שליט"א

הננו להודיע כי בחג השבועות יתקיים מנין נוסף

לתפילת שחרית בהיכל ביהמ"ד בשעה 8:15

בית הכנסת "נוסח אשכנז"

הננו להודיע כי בליל חג השבועות יתקיימו שיעורי

תורה משעה 12:30 ועד עלות השחר

תפילת שחרית: כוונתיקין, 8:20

ביהכ"נ חניכי הישיבות ר' טרפון

בחג השבועות יתקיים מנין נוסף לשחרית בשעה 8:15

ביהכ"נ גבעת שאול

הננו להודיע כי בחג השבועות יתקיים מנין נוסף לשחרית ב-8:15

יצאנו לגדל!

לקראת חג השבועות יטו לנו
הדעות ולקבץ את הנוסח
קיים את הסוגיה הנדונה
של ר' חיים מלאכי לתורם
בערב שבועות עבר ת"ח עני
ומכר תפילה וספר שער של נחת ופליא זלצקי

104

מגבית חג
השבועות
התורה של זלצקי

909-0000

בנישאת תורה דאורייתא הגר"ח מנחם מנדל שליט"א